

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nevenite nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukas; Heinrich
Schäfer, Rudolf Mosse, A. Oppel-
Nehfänger; Anton Oppel; J.
Lunzner, în Budapesta: A. V.
Goldberger, E. Kistler Bernat; în
București: Agenția Havas, Suc-
ursale de România; în Ham-
burg: Karoly & Leobmann.
Prețul înșerărilor: o serie
garmonie pe o coloană 6 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicații mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 30 hani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în dă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
Târgul Inimii Nr. 20 l'etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușii în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un esempliar 6 cr. v. a.
Sân 15 hani. Atât abonamen-
tele cât și înșerările sunt
a se plăti înainte.

Nr. 107.

Brașov, Joi, 16 (28) Maiu

1896.

Au pierdut jocul.

Brașov, 15 Maiu v.

Pe când la noi, în partea mo-
narchiei așa numită transilvană, s'a
pornit de sus un curent, care tinde
să omore în germene ori-ce formațiune
de partid, ce are pretenția de-a nu
fi patriotică maghiară, pe atunci în
jumătatea cislaitană suflă un vânt,
care face să se regenereze viața de
partid și să se schimbe aproape cu
totul constelațiunea parlamentară de
până acuma prin reorganizarea par-
tidelor diferite pe base naționale,
representând cu mai mult zel încă
ca până acuma interesele naționali-
lor din imperiul poliglot.

Reforma electorală, ce a dus-o
la sfârșit ministerul Badeni, creând
o nouă lege electorală, în urma că-
reia la viitoarele alegeri vor fi 72 de
mandate nouă de deputați, cari vor
contribui a schimba fisionomia ac-
tuală a parlamentului central austriac,
a produs această nouă mișcare în
sinul partidelor. Și e semnificativ,
că tocmai acea partidă este mai
mult sgduită de nouele exigențe ale
timpului, care odinioară mergea până
a-și identifica interesele ei cu ale
statului, cum și-le identifică astăzi
dincăce partidă maghiară dela pu-
tere.

E vorba aici de partidă libe-
rală germană din Austria, care la
inaugurarea dualismului luase asu-
prăși să întemeeze pe base constitu-
ționale supremația germană peste
poporele țerilor austriace, tocmai
așa, cum a încercat dincăce așa dîsa
partidă liberală maghiară s'o facă,
durere, până acuma cu mai mult
succes.

Ei bine, această puternică par-
tidă liberală germană a ajuns la un
punct, încât numai printr'o teme-
nică reorganizare mai sperază să potă
scăpa de totala descompunere, ce-o

amenință. Încă mai de mult s'au
fost rupt din sinul ei fracțiuni, cari
cu timpul au câștigat o însemnătate
destul de mare și au ajuns s'o bată
chiar și în capitala imperiului. Înțe-
legem aici fracțiunea creștină so-
cială anti-semită și cea germană na-
țională anti-semită.

Cu toate acestea, partidă libe-
rală germană a jucat încă un rol
destul de însemnat pe timpul mi-
nisterului de coalițiune, dîr cu ve-
nirea la putere a cabinetului Badeni
și cu reformele electorale, ce le-a
introdus acesta, s'a schimbat de-o-
dată radical poziția acestei partide,
care se răzima pe guvern și forma,
cum dîse numai de curînd unul din
conducătorii germani, un fel de
„grup de senatori”, cari formau un
fel de „sfat special legislativ”.

Nimic nu caracterizează mai
mult această mare schimbare, decât
mărturisirea proprie a principalului
organ de publicitate liberal-german.
„Austria pe timpul împăratului Io-
sif și a împăratului Francisc” —
dîce „N. fr. Presse” — „a fost un
scăpat și a răzimat pe-o administra-
ția germană, ér când s'a creat con-
stituția de astăzi era speranță de-a
preface acest stat german dintr'un
stat absolutistic într'unul constitu-
țional. Încă la întemeierea dualis-
mului esista această părere și una
din presupunerile ei era să fiă ele-
mentul german cel conducător și
alcătuitor de stat dincăce de Laita,
ca dincolo de Laita cel unguresc.
Cu acesta s'a sfîrșit de tot, am pierdut
jocul”.

Așa esclamă organul liberalilor
nemți. Se tânguesce, că era Taaffe
a nimicit acea presupunere, ér noua
lege electorală i-a adus pe Germani
acolo, încât trebuie să recunoască, că
au devenit și ei numai o naționalitate
între alte naționalități, că nu

mai pot fi o partidă a statului, ci
trebuie să devină o partidă în stat
și să reprezente nu poporațiunea lui
întregă, ci numai poporul lor pro-
priu.

Germanii liberali din Austria
sunt în urma acesta hotărîți a-și
reorganisa partidul dela rădăcină.
Inițiativa au luat-o Germanii din
Boemia și în curînd se va întruni o
mare conferință a partidei în Linz
(Austria de jos) cu scop, de-a stabili
un program pentru organizarea noiei
partide germane în întreg imperiul.

Cu Dumneșeu înainte! Pote, că
luptînd astfel alături și în aceleași
condiții cu partidele naționale ale
celorlalte popore din imperiu, Ger-
manii liberali vor porni pe-o cărare
mai bună și mai priincioasă pentru ei
și pentru întreaga monarchie.

De ocamdată nu putem, decât
să felicităm pe Nemți, că au ajuns
aici. În tot cazul vor fi mai profi-
tați, decât cumetrii lor unguri din
Transilvania, cari prin succesele
aparente, ce le-au dobîndit, se cred
deja petrificați în partidă de stat și
scăpați de-a mai fi supuși, pentru în-
gâmfarea și despotismul lor, verdic-
tului timpului. Cu atât mai rău pen-
tru ei!

CRONICA POLITICĂ.

— 15 (27) Maiu.

„Borsen Courier” din Berlin asigură,
că săptămîna trecută au ținut membrii
casei domnitoare austro-ungare un consiliu
familiar, în care s'a discutat asupra suc-
cesiunii la tron. Numitul dîr afirmă, că
luîndu-se în considerare starea sanitară ne-
mulțămitoare a presumpțivului moștenitor
de tron *Francisc Ferdinand*, s'ar fi hotărît
în acel consiliu intim, ca moștenitorul tro-
nului să fiă arhiducele *Otto*.

În ședința de alaltăeri a camerei ita-
liane deputatul *Imbriani* dezvoltă interpe-

larea sa privitor la politica esternă în Eu-
ropa, accentuînd, că cel mai mare rău fi
provine Italiei din politica africană și din
tripla alianță, pe care o numește mai mult
protectorat decât garanție. Vorbitorul se
ocupă apoi cu politica englesă și face res-
ponsabilă Anglia pentru masacrele din Ar-
menia. În fine se plînge, că nu s'au întreprins
pașii de lipsă pentru ca să se delat-
ture neînțelegerile dintre Italia și Franca,
ci se lucră într'acolo, ca Italia să devină
supusă Germaniei. Ministrul-președinte *Ru-
dini* răspundînd la această interpelare de-
clară între altele, că tripla alianță este o
absolută necesitate, și după-ace ea are în
vedere numai pacea, Italia trebuie să țină la
această alianță. În urma acesta *Imbriani*
declară, că nu e mulțămît cu răspunsul lui
Rudini și propuse o moțiune, în care gu-
vernul este provocat să urmeze o politică
esternă națională și corîspundătoare drep-
turilor Italiei. Moțiunea se va pertracta
după desbaterea bugetului.

Soirile mai nouă sosite din Moscova
anunță, că Duminică s'a cetit înaintea po-
porului a doua oră proclamația încoronă-
rei Țarului, ér alaltăeri a trei și ultima
oră. Se dîce, că Țarul postese de câte-va
dile încóce și peste tot observă forțe strict
tote datinele religioase, cari premerg încor-
onării. Alaltăeri la 3½ s'au transportat
în Kremlin insigniile imperiale, și la 4 ó. și
Majestățile Lor s'au mutat în palatul Țar-
rilor. Se asigură, că din incidentul încor-
onării se va cassa în întregă Rusia pedepsa
cu vergi și bastón.

Am anunțat dîlele trecute, că regele
Alexandru al Serbiei s'a hotărît definitiv,
ca să supună constituția unei revisurii ge-
nerale. Se dîce, că toate partidele politice
au asigurat pe rege, că-l vor sprijini în
această lucrare, și până când se va face re-
visuirea, *Alexandru* a declarat, că nu va
lăsa să dimisioneze ministerul-*Novacovic*.
După revisuire probabil că se va constitui
un minister de coalițiune. De present cer-
curile înalte din Belgrad sunt îngrijate din

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Biserica catedrală din Cernăuți și ceva despre pictura sacră.

Rădăuți, 10 (22) Maiu 1896.

Biserica catedrală din Cernăuți e
aședată pe partea stîngă a șoselei, ce duce
spre Ardeal, într'o grădină mare, spațioasă,
cuadrată, lungăreț, împodobită cu feluriti
arbori: cu salcâmi, mestecăni, stejari,
mălini și alte soiuri. Spre amîdă-di dela
dînsa e strada catedralei, spre răsărit cea
domnăscă, ér spre miezul-noptei cea a
episcopului *Hacman*.

Biserica e îndreptată spre Răsărit, are
cinci turnuri: două în fruntea ei cu clo-
pote într'insele, și trei în rînd, unul lângă
altul, aședate de-a lungul pe spinarea ei.
Dintre ele cel mijlociu e mai înalt.

Întrearea în biserică acesta e din par-
tea spre apus. Dela șoseaua Ardealului
până înlăuntru ajungi într'o minută, ba și
mai degrabă. Ea s'a reparat din nou: re-
paratura ei s'a început or fi acuma aproape
patru ani de zile. Cred, că voiți face o
serviciu plăcut cetitorilor, decă voiți de-
scrie, pe cât mi-a fi cu putință, pictura

de pe pîreții lăuntrici ai acestei biserici,
cere este fala ortodoxismului și a întregii
țări, și alte lucruri dintr'însa, și acesta cu
atât mai mult, deóre-ce reparatura ei costă
aprope la 80.000 fl. v. a.

Voiți începe deci dela ușă: de-asupra
ușei, sus în pîrețele triunghiular, e înfă-
țișată coróna metropolitului, aurită și așe-
dată între cruce și toiagul arhieresc:
acestea două din urmă sunt aședate cruciș
sub corónă și de-asemena aurite. Mai jos
stă scris cu litere cirlice: *Unuia în trei
Ipostasuri Dumneșeu*. Și mai jos stau lite-
rele și datul: *A. D. 1844*. Anul acesta e
cel al fundării bisericei.

Pe ușă intri într'o tindă: pe partea
ei dreptă intri mai departe printr'o ușă
într'o cămăruță, ér prin alta dîc trepte
de piatră atât sus în turnul cu clopote, cât
și pe galeria, unde cântă corul seminaris-
tilor; pe partea stîngă dai din tindă érăși
într'o cămăruță, de unde ajungi ori pe
galeria, ori într'al doilea turn cu clopote.

Tot din tinda amintită intri prin trei
uși, — ce-s aședate într'un pîrete de lemn,
provădat cu ochiuri de sticlă — sus în
provădat, în despărțitura, unde petrec mai
ales muierile și prepoșiții seminariali.
Icoanele, ce-s cam de patru metri cuadrați

de mari, unele mai mici, altele chiar și mai
mari, și cari împodobesc cu atâta frum-
seță pîreții din lăuntru, te inspiră și te
înaltă la cele mai sublime virtuți ale cre-
dînței, speranței și iubirei. Ele înfățișează
atât pe cei mai renumiți și mai geniali bărbați
din Testamentul vechiu, cât și faptele
mântuirii geniului omenesc prin *Isus
Christos*.

Un părinte bisericesc dîce: „Icoanele
în biblia și învătura pentru cei neînve-
țați și fără carte”. Astăzi nu-s ele numai
învețatură pentru cei neculți, ci și un mij-
loc spre împodobirea și înfrumșetarea bi-
sericelor. Icoana cea dintâi de pe pîrețele
drept din pronaos înfățișează zidirea tem-
plului lui *Solomon*: aci vești o mulțime
de lucrători, unii dau piatră, alții ridică
cu druci, alții zidesc, care de care par'că
își dă mai multă silință să ducă lucrul
mai bine la capăt, ér *Solomon* cel înțe-
lept, cu coróna împărătescă pe cap, stă în
apropiere și privește cu frunte senină,
gînditoare, la casa lui *Dumneșeu*, ce din
ce în ce se înaltă mai mult.

A doua iconă înfățișează legedarea
pe muntele *Sinai* între tunete și fulgere:
ângerii dau semn cu buciurile, *Dumne-
șeu-Savaoft* dă cele deșce porunci, ér *Mois*

cu fața strălucită de mărirea dumneșească
le primesece pe două table: pe una patru,
ér pe cealaltă șese, ca să le facă cunoscut
poporului *Israelitean*. În aceste deșce po-
runci se cuprind toate poruncile lumii, pe
cari, decă le-ar împlini omenimea, încă
aici pe pămînt ar îmbrățișa raiul feri-
curei.

Sus de-asupra ferestrei și pe ambele
părți se află trei sfinți din Testamentul
vechiu. Pe unul din ei l'am vădut ținînd
o arfă în mână: acela trebuie să fiă de
sigur psalmistul și parochul *David*. Pe
pîrețele în partea stîngă e zugrăvit raiul
cu fel de fel de pomi, cu vietăți și ver-
dăți. În mijlocul lui e pomul cunoscinței
binelui și al rului. Sub dînsul șede *Adam*
cu pîrul c'am creșt, ér în fața lui *Eva* cu
pîrul despletit; în pom sus e șerpele —
spiritul necurat — cam de vre-o doi me-
tri și jumătate de lung, stînd încolăcit
împrejurul lui și cu capul bine înurechiat,
îndreptat spre protopărinții geniului ome-
nesc, cari în urma ispitei au devenit vic-
timă înșelăciunii lui.

Adam și *Eva* au fost scoși din raiu,
pentru-că au mâncat din acest pom, mă-
car că *Dumneșeu* li-a oprit acesta. Ei au
mâncat, căci au fost înșelați de cauzatorul

causă că tânărul rege a rupt-o cu totul cu tatăl său Milan, reproșându-i acestuia, că el poartă vina la starea actuală încurcată a Serbiei. Se știe că ex-regina Natalia înflințea foarte mult pe tânărul rege, și aranjează petreceri peste petreceri, și modul de trai din Konakul sârbesc e în stare să facă, ca toate casele princiare să-și închidă ușile dinaintea regelui, care ar intenționa să se căsătorască.

Din Sofia se depeșează, că alaltăeri au sosit acolo aproape o mie de oșpeți sârbi, între cari și mai mulți oficiali. Ei au fost primiți în mod entusiast și s'au dat în onoarea lor banchete, serate și alte petreceri. La banchetul festiv dat alaltăeri s'era în onoarea oșpeților s'au ținut mai multe toaste, în cari s'a accentuat solidaritatea între popoarele slave; s'a beut în sănătatea prințului Bulgariei, regelui Alexandru al Serbiei, a Țarului Rusiei și a prințului din Montenegro. Peste tot presa din monarhia austro-ungară nu privește cu drag la această vizită și excursiune „suspectă“.

Din Atena se depeșează cu data de ieri, că pe insula Creta a erupt o revoluție generală. Se știe, că trimișii consulari greci și rușii au fost omorâți, asemenea și agentul grecesc Iohn, împreună cu totă familia sa. O pancerață engleză și alta rusă au primit ordinul să plece imediat la Creta.

Adresă de condolență.

Episcopatul bisericii gr. or. române a adresat Majestății Sale din incidentul decedării arhiducelui Carol Ludovic următoarea adresă:

Majestatea Voastră Cesară și Apostolică-Regală! Preagrațioase Domne!

Cu adâncă mișcare în suflet și cu inimă sfâșiată de durere am primit eu și episcopatul bisericii gr. orientale române din patriă, dimpreună cu totalitatea organelor, cler și mireni, părtași în guvernul bisericesc, nunciul trist despre pierderea, care toamă sub decursul sărbătorilor iubire o ați îndurat Majestatea Voastră, prea înalta casă domnitore, într-o monarhie, în special patria și biserica noastră, prin neașteptata decedare în ziua de ieri a Alteței Sale Cesare și Regesce a Domnului Arhiduce Carol Ludovic, care era cel mai aproape de tronul preainalt și de glorioasa coronă regală.

În durerea noastră adâncă pentru această pierdere mare, totă atențiunea ni-o atrage asupra-și cazul trist; momentul surprinderii sguđuitoare ne înecă graiul și un singur simț deprimător ne preocupă, care ne revocă în sufletul nostru o seriă într-o de pierderi grave, ce le-a suferit de un timp

începe prea înalta casă domnitore și cu ea toți supușii credincioși ai Majestății Voștre, toamă când basa cea mai sigură a speranțelor noastre pentru consolidarea statului și pentru binele comun o căutam în întărirea internă a preainaltei case domnitore, cea cu inimă pentru ferioirea popoarelor sale.

Când imi iau voiă de aceste a depune prea umilit la treptele tronului prea înalt al Majestății Voștre și în numele clerului și poporului întreg cele mai sincere simțuri dureroase ale episcopatului acestei biserici asupra casului de doliu neașteptat, cu sentimente nealterabile de fidelitate și alipire omagială către Majestatea Voastră, implor și implorăm cu toții grația lui Dumnezeu, celui ce îndirige soarta principilor și a popoarelor: ca pe Majestatea Voastră cu prea înalta casă domnitore și cu monarhia întregă să Vă mângăie în această pierdere mare cu darurile sale cele abundante și să Vă ferescă pentru totdeauna de asemenea lovituri neașteptate!

Care de-almintrea rămân cu cea mai profundă reverință omagială.

În Sibiu, la 20 Maiu 1896.

Al Majestății Voștre

credincios supus
Archiepiscop și Metropolit
greco-oriental român
Miron Romanul m. p.

Un deputat kossuthist despre ces-tiunea naționalităților.

Alaltăeri și-a ținut deputatul Kossuthist, Giza Polonyi, darea de seamă înaintea alegătorilor săi din Hajdu-Szoboszló. În vorbirea sa el atinse între altele și ces-tiunea naționalităților. Etă frazele goale și neadeverate cu cari șovinistul deputat, de origine jidan, a amestecat pe alegătorii săi:

Contrarii sufragiului universal afirmă, că nici ces-tiunea naționalităților nu permite introducerea sufragiului universal. Acesta însă este unul dintre cele mai nenorocite argumente, cari pot ieși din gura politicianilor maghiari. Să nu dăm nutre-ment agitațiunii vulahe cu ast-fel de fraze, căci dor Valahii necentenit strigă în gura mare, că noi n'avem dreptul să domnim într-o țară, în care suntem în minoritate. Acesta însă nu e adevărat. Chiar Maurițiu Jokai, laureatul (!) scriitor maghiar a spus-o într-o fôjiă din Viena, (și acesta pentru d-l Polonyi e argument. — Red.) că în Ungaria sunt 8 milioane Maghiari (Nici împreună cu Jidanii nu sunt atâția — R.) și numai 7 milioane de altă naționalitate, dintre cari cea mai mare parte sunt buni patrioți (!). Deci maghiarismul e în superioritate, n'avem să ne temem. Să nu-i timbrăm înainte ca trădători de patriă (Forțe marinimos!) ci să urmărim exemplul străbunilor, cari tot-deuna și-au împărțit drepturile cu alții (Da, dăr alții au fost

tot-deuna Jidanii). Să pedepsim numai pe acela, care peocătuiesce contra patriei sale, și să-i luăm dreptul de-a vota.

Nu-i destul, ca cine-va să soie numai scrie și ceti unguresce, ci e de lipsă să sistăm școalele confesionale, și să introducem instrucțiunea obligătoare de stat; căci până când vom permite Sașilor să-și țină școlile speciale germane, Valahilor, școle valahe, și Sârbilor școle speciale sârbesci, până atunci nu vom ajunge ca scrierea și vorbirea în limba maghiară să devină generale.

În fine vorbind Polonyi despre starea politică în general, dișe următoarele:

Este lucru curios, că pe când serbăm în capitală serbarea păcei (!) arangiam o esoposiția extraordinară de frumoasă (!!) trebuie să vedem și auzim cum se agită în străinătate contra noastră. Și pentru ce? Pentru-că în toate părțile simt omenii, că Ungaria nu e independentă, nu e stat puternic, ci depinde dela Viena și e slabă. Ne urâsc în România, ne calcă în picioare stégul în Serbia, ne murdăresc emblema în Croația, nu ne lasă să acățăm placate milenare în Italia, și satisfacția nu căpătăm de nicăiri. Țara acesta e lovită de soarta nefericită, de-a fi guvernată în era mileniului de către cel mai slab ministru-președinte. Oare ar fi cutezat undeva să batjocorească stégul negru-galben? De sigur, că pe un astfel de oraș l'ar fi bombardat fără de nici o milă, dăr când se profanază stégul maghiar, nici o baionetă nu se mișcă (!)

SCRIRILE ȚILEI.

— 15 (27) Maiu.

Țarul Rusiei — principe al Ungariei.

Din incidentul serbărilor de încoronare dela Moscova, „Petit Journal“ din Paris publică amănuntele ceremoniei, și între altele și titlurile, pe cari le poartă Țarul, și pe cari Metropolitul trebuie să le spună pe rând când îi pune Țarului corona pe cap. Între aceste titluri figurează și cel următor: „prince de Hongrie“ (principe al Ungariei). Diarele maghiare sunt turbate din cauza acesta, și se tot întrebă, că oare de unde de când și cu ce drept a ajuns Țarul muscălesc să poarte astfel de titlu? Pote ou același drept, cu care au purtat Maghiarii stégurile și emblemele provinciilor danubiane la încornarea din Pesta.

—o—

Erăși o încercare de omor ritual.

Țiarul „Alkotmany“ primescce din Balasagyarmat o scire senzațională, despre care se știe, că țin de present în agitație întreg ținutul de acolo. Casul e următorul: Într-una din Țilele săptămănei trecute depărtându-se Jidanii din comuna Bercele de către sără din sinagoga lor, trei dintre ei rămăseră îndărăt în templu. În curtea sina-

gogei se jucau doi băeți creștini: unul de 11 și celalalt de 13 ani. Cei trei jidani rămași în sinagogă chiămară pe unul dintre băeți să le ajute să stingă luminările și când acesta păși în sinagogă, Jidanii închiseră ușile, prinseră pe copil și-l legară bine și apoi scoțind dintr'un dulap un cuțit mare și un vas, începură a face pregătirile pentru junghiarea copilului. Într'aceea însă copilul celalalt se uită pe gaura ușei în lăuntru sinagogei și, vădend ce se petrece, începă a striga. Atunci Jidanii se spăriară și imediat liberară pe copilul legat. Astfel e descris casul în „Alkotmany“, care pretinde să se facă o cercetare strictă, deore-ce copiii au mărturisit faptul în modul descris mai sus și s'a constatat, că cei trei Jidanii rămași în urmă în sinagogă au fost: un șachter, altul cu numele Eckstein, ăr al treilea un anumit Rosenfeld.

—o—

F. Z. M. Francisc de Kuhn, fostul ministru de rebel comun, a răposat alaltăeri la moșia sa dela Strassoldo. Baronul Kuhn de Kuhnfeld a fost unul dintre cei mai vrednici și harnici generali ai armatei austriace. În timpul dela 1863—1874, oât a fost ministru de rebel, Kuhn și-a căștigat foarte mari merite prin reorganizarea armatei comune conform rezerințelor moderne. La 1874 a fost numit comandant general peste provinciile Stiria, Carintia și Carniola. Pensionându-se după câți-va ani se retrase la bunul său în apropierea Grădiscei. Ca scriitor militar br. Kuhn s'a bucurat de un renume frumos; mai ales opul său intitulat „Lupta în teren muntos“ este privit în cercuri militare ca o lucrare de rangul prim.

—o—

Un student eliminat pentru mileniu.

Din Gherla se scrie, că corpul profesoral dela gimnasiul armenesc de stat din Gherla a eliminat din gimnasiu pe studentul român Iustinian Joga, din cauză, că cu ocaziunea pregătirilor pentru mileniu, studentul român a îndemnat pe mai mulți colegi români ai săi, ca să nu poarte cocarde naționale unguresce și să nu ia parte la serbările milenului! Faptul acesta caracterisează în color destul de vii situațiunea bieșilor țineri români, pe cari soarta i a osindit să-și facă studiul la școle unguresce!

—o—

Programa convenirei colegiale, ce se va da Sâmbătă în 18 (30) Maiu din partea Reuniunii române de gimnastică și de cântări din loc în sala otelului Nr. I. este următoarea: 1) Cântec de excursiune, cor mixt, de Rheinberger. 2) Cântec scoțian, cor mixt, de Dürner. 3) Trei cântece pentru cor mixt, de Mendelssohn B. a) Presimț de primăvară, b) Viorica, c) Serbarea primăverii. 4) Piano. 5) Două cântece populare p. cor mixt, de G. Dima. a) Sub

minoinei în lume. Meditând eu asupra acestei scene triste, petrecute în raiu, am venit, fără să vrău, la gândul, că și Românii bucovineni sunt aproape scoși din raiul desfătării, dără nu prin Dumnezeu, ci prin nechibzuiala lor proprie, vândându-și locurile și moșiile, ce le posed, celor de altă lege.

Pe a doua iconă vedem pe patriarohul Avram, întorcându-se dela biruință, ce a avut-o asupra inimișilor săi, și pe Melchisedec, neotul lui Dumnezeu, pe împăratul păcii și al dreptății, eșind spre întempinarea lui, binecuvântându-l și aducend sacrificiu lui Dumnezeu: pâne și vin, închipuind prin aceasta, cum-că și Isus Christos, când va veni în lume, va da trupul și sângele său sub chipul pânei și al vinului. Așa-dără Melchisedec, împăratul Salimului, bine-cuvântă pe Avram: cel mai mare binecuvântă pe cel mai mic.

A treia iconă ne arată, cum fii lui Iacob vând pe fratele lor nevinovat, pe Iosif. Neguțătorii Israiliteni, ce mergeau la Egipt cu cămilele lor, numără cei douăzeci de arginți pentru sânge nevinovat. Tristă scenă!... Câți frați de ai noștri ne vând pe noi, însă nu făpș, ci pe ascuns, mai ales neguțătorilor sosiți ieri-alaltă-eri

din Galiția... Vândarea bunului Iosif ne arată, ce pote face ura. Din ură au vândut acești frați pe fratele lor. Între noi fraților, să nu fiă așa, ci când se nasc între noi soșenteia urei, ce vră să ne strice, s'o stingem de timpuriu, ca să nu ne biruască. Unii de alții să ne bucurăm, unii pe alții să lăudăm: așa se ouvine celor de un neam și de un sânge.

Sus de-asupra ferestrei și pe ambele părți în cele trei puncte ale semiceroului sunt sfinți din Testamentul vechi — trei la număr, — dintre cari unul e patriarohul Iacob cu scara în mână. În cupolă pe la mijlocul ei se află cerc, împrejur cheruvimii, ără în cele patru dungă la pôlele ei se vđ patru sfinți tot din Testamentul vechi, mi-se pare, că-s prorocii Isac, Ieremie, Daniil și Iezechil. De altmintrelea cupola e nemărginit de frumos colorată în fresco.

Tot în pronas mai sunt trei candelabre nou aurite: cel din mijloc ou trei-deci și șese de sfeșnice, cele laterale ou câte două-spre-dece. Pe lângă pereți de-oparte și de alta sunt rădimate strane negre, și anume în stânga pentru Dăme, câte-odată și pentru Domni, ăr în dreapta pentru prepoșiții seminariali și alte personalități.

În cele patru cornuri ale pronasului sunt aședate patru cășciore nouă de lemn, iscusit poleite, sus cu acoperemnt în forma unui parasol, cu cruce de-asupra lor, ăr jos cu uși. Acestea servesc pentru preoții menii pentru mărturisirea credincioșilor. De-asupra galeriei corului seminarial e atârnat de-asemena un candelabru ou două-spre-dece sfeșnice.

Dără să trecem mai departe: în naus, care-i cu trei trepte mai jos, și care spre iconostasul altarului se înalță ărăși ou două trepte, se află următoarele scene biblice: în partea dreptă este înfăpșată — dela tronul împărateșce ceva mai încolo pe păretele cel rotund în forma unui semicerc — învierea lui Isus Christos, atât de naturală, că nu se pote nimic mai mult aștepta dela dănsa. Isus ese din mormntul desfăcut, un ânger e în apropiere, strejarii steu împraștiați, spăriați, uimiți, care încatrăun, unii plecați cu fața la pământ. — Dee Domnul, ca simțul național la poporul nostru, cu ajutorul lui Isus Christos, cel eșit din mormnt, să reînvie și să se întărescă și să înflorască așa, ca toți străinii — strejarii noștri, — să stea rușinați, privindu-ne cu fețele plecate...

Pe a doua iconă e figurată înmor-

mntarea lui Isus Christos. Aici Isus, cu trupul superior cevași ridicat, e culcat ou capul pe genunchii unei mueri sfinite. Măna dreptă e lângă dănsul jos, cea stângă e în mâinile unei mueri cevași plecate. Corona de spiu zace lângă dănsul pe pământ. Și alte mueri sfinite se vđ în apropiere. Iosif și cu Nicodim din Arimateia îi pregătesc mormntul în pētră. Sus într'un colț al iconăi se vede muntele Golgota ou trei cruci pe vârful lui și cu o soară rădimate de una din ele. Se mai vđ și alte persoane în apropierea muntelui. — Acestă scenă mi-a adus aminte de amorțirea și letargia națională, de care să ne ferescă Dumnezeu!

Pe a treia iconă Isus spală picioarele apostolilor săi, Joi înainte de patima și răstignirea sa, atunci, când a aședat el, după ce a mâncat, sfânta taină a comuni-căturei, luând pâne și vin, pe cari le-a dat apostolilor săi spre gustare, după ce le-a binecuvântat. — Etă Dumnezeu și Domnul lumii se plecă înaintea apostolilor săi — înainte pescarilor de odinioară! Ce pildă bună, umilitore pentru cei îngâmfați, pedanți și închipuiți!

Pe partea dreptă și stângă a ferestrei sunt doi sfinți. Sus pe boltă, tot în semi-

ferestra mândrei mele, b) Mândrulică de demult. 6) Rămas bun codrului, cor mixt. de Mendelssohn B. 7) Fântână cu trei isvóre, cor mixt, de G. Dima. După producțiune urmază dans. Inceputul la 8 ore sora precis.

— o —

In grădina otelului „pomul verde“ va concerta mâne sora, Joi, capela orașenească. Inceputul la 8 ore. Intrarea 30 cr.

Stabilimentul de Hidroterapie dela Băile Eforiei școalelor române din loc s'a deschis eri, Marti, în 14 (26) l. c. O trebuință foarte simțită în orașul nostru a fost acoperită prin aceasta. Visitând acest stabiliment ne-am convins, că el prin instalațiunile sale este în toate privințele la înălțimea cerințelor moderne. Importanța sa se ridică prin faptul, că este singurul stabiliment de felul acesta în totă Transilvania, în care se pot aplica toate procedurile hidropatice ale școlii moderne germane și franceze. Tote aparatele sunt de-o construcție perfectă, în deosebi dușurile sunt cât se poate de bine instalate și se pot regula exact și apröpe instantaneu în privința temperaturii și a presiunii.

Afară de cura cu apă rece se pot lua în stabilimentul acesta cure electrice, băi electrice (sistemul bicelular al profesorului Gärtner), tot felul de băi cu ingrediente medicale, inhalatiuni, băi de abur și de putină, băi reci la basen masagiu, și în special cura lui Kneipp.

Un mare avantaju al stabilimentului este, că instalațiunea e dublă pentru domni și doamne și se pot folosi toate procedurile de cură în același timp de oătră ambele sexe.

Curele se fac sub control medical. Medic dirigent al stabilimentului de hidroterapie este cunoscutul și probatul nostru medic Dr. G. Baiulescu, care dă consultațiuni în fix-care și în stabiliment dela 7—9 dimineața și dela 4—5 după amăd.

Brașovul atât de frumos prin pozițiunea sa romantică, fiind deja foarte agreat ca loc de cură climatică, sperăm, oă prin crearea stabilimentului amintit va câștiga și mai mult ca punct de atracție pentru cei ce vor să petreacă vara aici. Aceia cari până acuma erau avisați, pentru folosirea curelor de acest fel, să meargă în străinătate, vor preferi în cele mai multe casuri a rămâne aici, unde, încât privesce pe oșpeții noștri din România, pot petrece între conaționali de ai lor.

In curând se vor împărți prospecte, cari vor da informațiuni amănunțite despre felul și prețurile tratamentelor. Informațiuni se pot lua la administrația Băilor de vapor din Brașov.

Dela noua societate a tinerimei române din München.

A P E L.

Onorat public român! Conduși de iubire sinceră față de poporul român, din care am eșit, și pötunși de necesitatea simțită a unei societăți culturale a tinerilor români dela școalele superioare de aci, care se-i adune în sinul ei, concentrând astfel puterile lor împrăștiate și ca atari slabe spre o lucrare comună, și cu atât mai roditoare, noi tinerimea română studioasă de lege creștină în München, am înființat o societate de lectură cu numele „Romania“.

Scopul societății noastre e: cultivarea limbei române, lăptirea spiritului de colegialitate, ajutorarea membrilor lipsiți de mijloce și înființarea unei biblioteci.

După învingerea multor neajunsuri și piedeci nu numai materiale, ci și morale, ați ne vedem în plăcuta poziție a pute aduce la cunoștința on. public român, că am obținut aprobarea statutelor societății din partea forurilor competente.

Suntem convinși, că on. public român nu va rămâne indiferent la o întreprindere așa de salutară și va sprijini după putință tinera noastră societate.

E sciut, că nici o societate nu poate exista fără fond material.

Apelăm dără la marinimositatea on. public român cu rugarea, să binevoeșcă a sprijini societatea noastră, intrând în șirul membrilor ei, și donând pe sēma bibliotecii cărți de ori ce natură, și nu ne îndoiim, că on. public român va îmbrățișa cu aceeași căldură și societatea noastră, cu care a îmbrățișat toate întreprinderile de natura această.

Adresa societății e: „Romania“, soc. tiner. rom. stud. München. Türkengraben 2/0 R.

München, 23 Maiu n. 1896.

Comitetul:

George Dușoiu cand. arch. preș., Constantin Crețoiu cand. arch. vice-preș., Iosif Sceopul stud. electr. secretar, Camil Pop de Harșianu stud. ing. notar, Corneliu Baroșoi stud. iuris. cassar, Emil Crețoi stud. med. control., Constantin Lacea stud. phil. bibl.

Defilarea trupelor române la 10 Maiu.

Dăm următoarele amănunte, după „Epoca“, despre defilarea trupelor cu ocaziunea zilei de 10 Maiu:

In general ținuta trupelor și modul cum au defilat, au mulțămît pe Regele Carol, care în tot timpul defilării a avut la stânga sa pe d-l ministru de răboiu, general Budișteanu.

Defilarea a început cu școalele normale,

ceroul acesta, se află Maicoa Domnului, deasupra ferestei, la dreapta și la stânga ei sunt doi îngeri în straie albe și albăstrii atât de frumoși, de-ți ieu vederea. In rând cu dēnsii de ambele părți, stau apostolii grupați. Mai sus dela dēnsii, în vârful bulței, e Isus postat cu picioarele într'un nor. Pe partea dreaptă și stângă stau câte doi îngeri privind la Isus și trambitând din buciune; afară de aceea se mai zăresc pe lângă Isus umbre de îngeri și de cheruvimi... Ce înfățișează această iconă în genere, nu e clar.

Prima iconă de pe pāretele stâng în semicerc reprezintă nascerea lui Isus după trup. Pruncul dumnezeesc stă înfășurat în pânză. Lângă dēnsul e Maicoa sa și Iosif. La iesle stau legate câte-va animale, tote bine nimerite. De-asupra se ved îngerii, vestitorii de pace, adusă prin Domnul și împăratul lumii. Din cer se revarsă un noian de rade sfinte asupra lui Isus. Stēna, ce s'a arătat pe cer în chip minunat, își trimite radele sale spre locul nascerei lui Dumneșeu după trup. Și păstorii, cărora li-au dat îngerii de soire despre această întâmplare imbucurătoare, se ved în apropiere.

A doua iconă cuprinde în sine bote-

zarea lui Isus. Ión botază pe Isus în Iordan. Spiritul sfânt se pogoră asupra lui Isus, în chip de porumb. Calea, ce o percurge el, e strălucită de rade dumnezeesci, ce se străcoră printre degetele lui Ión asupra capului Fiului lui Dumneșeu. La o parte stau îngeri privind din apropiere. Tot așa și poporul, ce era adunat lângă apă, se vede luând parte la actul botezului.

Prin a treia iconă se înfățișează minunea vindecării bolnavilor prin Isus înainte poporului, adevărindu-se prin această puterea lui dumnezeescă. Pe ambele părți ale ferestei sunt doi sfinți cu cărțile deschise. De-asupra ei stă Isus pe un munte înalt predicând cele nouă fericiți dumnezeesci, cari se cântă și astăzi în biserică, și cari sunt de mare însemnătate. Aici a mai dis Isus între multe altele poporului adunat: celor tineri și celor bătrâni, bărbatilor și muerilor, ca ei să se împace cu frații lor învrăjbiți și să se feresească de proorii cei mincinoși. Cerul albastru de deasupra te încântă, ba te transplantă în altă lume!... In scurt: tote iconele descrise până acuma te pircneză locului, nu alta.

(Va urma)

a societății pentru învățatura poporului român și cea de institutori. După școli, trompetele sună, muzicele întonează un marș adevărat militar și în capul unui numeros stat-major bine compus, apare d-l general Arion, comandantul corpului 2-a de armată; apoi oficerii fără trupă, apoi oficerii în rezervă.

Urmază școla de oficeri, în frunte cu comandantul său, d-l colonel Angelescu. Apoi școla de aplicație, secția preparatoriă; școla de administrație și de poduri și șosele.

Urmază apoi comandantul diviziei 4-a d-l general Argintoiu cu statul său major, urmat de o companie de flotilă, care a atras admirațiunea întregii asistențe, atât prin ținuta sa militară cât și prin modul escelent cum a defilat.

Regimentul 6 Mihai Bravul a satisfăcut și pe Regele, atât prin ținuta sa regulamentară și curată cât și prin atitudinea nesilită cu care a trecut pe dinaintea Suveranilor.

Urmără reg. 21 Ilfov, comandat de d-l locotenent-colonel Hiotu; regimentul de geniu, batalionul 3 de vânători etc.

Trompetele încetează și fanfarele artileriei și a cavaleriei încep a suna mărșul lor aer de aparițiune. D-l colonel Vartiadi apare în capul brigădei sale de artilerie, pentru a căreia ținută nu se pot adresa decât laude acestui distins oficer și întregului corp oficeresc ce-i dă concursul său. Bateriile din câteși trele regimentele sunt splendide în totă puterea cuvântului; ținuta trupeii, harnașamentul, caii, buna instruciune, totul se vede foarte îngrijit; un lucru însă sărea în ochi, trupa se vedea foarte obosită.

Urmără escadronul 2 tren, regimentul 2 cetate. Cavaleria, având în capul ei pe d-l general Candiano Popescu, a făcut un progres real.

Reg. 4 roșiori, superb la aspect; afară de al 3-a escadron, căruia nu i-s'a putut nimic reproșa, celelalte ar fi putut ține mai bine alinierea și distanța între plutone. Cu tote acestea se poate dice sus și tare, că acest regiment a defilat foarte bine. După această urmază reg. 3 de călărași.

Divisionul de gendarmi călări închide marșul prin o defilare ce uimește pe totă lumea. Atitudinea marțială a acestei trupe atrage admirațiunea întregii asistențe. M. S. Regele a dat semnul de aprobare.

După defilare MM. LL. Regele și Regina s'au reintors la palat.

Dare de sēmă și mulțămită publică.

Boziaș, 20 Maiu 1896.

La începutul anului curent, poporul român gr. cat. din comuna Boziaș (comit. Tērnava-mică), intrunindu-se la o adunare generală extraordinară, a luat frumoșă hotărîre de-așî ridica un nou edificiu de școală. Spre scopul acesta a pus în circulațiune și liste de colectare (250) pentru oferte benevole în bani. Espirând terminal, fixat pe 1 Maiu n. c. de adunarea generală pentru trimiteria colectelor, subscrișul, ca cassar imi țin de datornță a aduce și pe această cale la cunoștința celor interesați sumele intrate până în 20 Maiu n. c. Și anume:

1) D-l Teodor Ceontea, profesor în Arad, a trimis, în loc de bani, două manusle (Aritmetica și Geografia) în preț de 3 fl.

2) Cu lista Nr. 73 a colectat M. O. D. Vicar al Hategului Nicolau Nistor dela următorii: N. Nistor, vicar 1 fl; M. Iubașiu învățator 50 cr; Ios. Stupinean preot în Lunca Certei 50 cr. Suma: 2 fl.

3) Romul Polis 50 cr.

4) Romul S. Orbean, preot în Iclăndel, cu lista Nr. 166 a trimis 1 fl. 20 cr.

5) M. O. D. Tit Bud, vicar, cu lista Nr. 115, 1 fl.

6) M. O. D. Moise Bocșan, protopop în Arad, a colectat cu lista Nr. 129 dela: Moise Bocșan protopop 2 fl; George Telescu protopop 1 fl; Gr. Venter advocat 1 fl; Ignățiu Ursu cand. de preot 50 cr; Vas. Maugra 1 fl; Dr. St. C. Pop adv. 1 fl; Dr. I. Suciu adv. 1 fl; G. Rosvan inginer 1 fl; toți din Arad, și Nic. Raducan din Budapesta 1 fl. Suma: 9 fl. 50 cr.

7) D-l Ioan Georgescu învățator în Scotei a colectat cu lista Nr. 119 dela:

I. Georgescu 1 fl; D. Bulierca inv. 40 cr; I. Budac inv. 20 cr; I. Giurca inv. 20 cr; G. Bărbat inv. 20 cr; Leon Vasu inv. 20 cr; Nic. Cucu inv. 10 cr; N. Diacov inv. 20 cr; X. Y. 20 cr; Dion. Stănuț inv. 20 cr; Nic. Borza 50 cr; I. Bauciu inv. 50 cr; N. Cucu inv. 10 cr; I. Pura 10 cr; N. Albani 50 cr; G. Borza 30 cr; Solomon Făgărășan inv. 40 cr; L. Solomon 30 cr; N. Cucu preot 20 cr. și I. Oana 30 cr. Suma 6 fl. 10 cr.

8) D-l Dr. Zosim Chirtop, advocat în Cămpeni, cu lista Nr. 51 a trimis 2 fl. —

9) Institutul de credit și economii „Bistrițana“ din Bistrița 10 fl.

10) Institutul de credit și economii „Fortuna“ din Rodna-vechiă 2 fl. —

11) D-l Cornel Muntean, inv. în Abrud, a colectat cu lista Nr. 180 dela: Cornel Muntean inv. 50 cr; Dr. Laurențiu Pop adv. Abrud 2 fl; Al. Ciura paroch 1 fl; I. Poruț paroch, Cămpeni, 50 cr; I. Vania notar 50 cr; V. Tomușia notar 50 cr; G. Marou Corcheș primar 50 cr; N. Băișan preot 50 cr; D. Goia preot 50 cr. Sim. Dandea prop. de mine 50 cr; Al. Filip adv. Abrud, 2 fl. Suma 8 fl. 90 cr.

12) D-l Dr. V. Bianu medicul spitalului județan din Buzeu (România) cu lista Nr. 171 a trimis 20 fl.

Suma totală în bani 63 fl. 20 cr. din care subtrăgându-se spesele făcute cu tipărirea și espedarea listelor de colectare în preț de 13 fl. rămâne suma de 50 fl. 20 cr.

Inainte de-a încheia, subscrișul, în numele poporului din comuna noastră, aduce și pe această cale generoșilor contributori adēnc simțite mulțămite pentru jertfele, ce le-au dat în scopul întreprinderii noastre culturale românești.

Rugăm tot-odată ca acei onorabili Domni, cari au primit liste de colectare, să binevoeșcă a ni-le retrimite, ca să ne putem da sēmă despre ele. Pentru orientare însemnăm, oă termenul de colectare se prelungește până la finea lunii August 1896.

Traian H. Pop,
cassar.

SCIRI ULTIME.

București, 14 (26) Maiu. Banchetul Ligei de așeră nu s'a putut începe, decât târziu pe la 9 ore, deoarece membrii fostului comitet și aderenții lor au absentat în mod demonstrativ. Numai într'un târziu a apărut singur d-l V. Urechia. Președintele banchetului, d-l Aron Densușianu, înainte de-a începe șirul toastelor a dat cetire următoarei telegrame de felicitare, pe care comisenii au trimis-o d-lui Dr. Rațiu: „Membrii congresului întruniți în banchet închină în sănătatea d tale, care intruzezi Românismul de peste munți“.

După acesta mai întâiu a toastat d-l Ionel Grădișteanu pentru Dr. Rațiu și apoi pentru fostul comitet al Ligei. D-l M. Vlădescu, profesor universitar, bēu în sănătatea statornicilor bătrâni și a entusiaștilor tineri, cari luptă pentru triumful cauzei naționale.

D-l Ar. Densușianu salută noul comitet cu cuvinte călduroșe și însuflețite. Au mai toastat d-nii: G. C. Dobrescu pentru popularizarea cestiunii naționale, studentul Cancicov pentru profesorii universitari, d-l I. Oroveanu pentru presșă, studentul Tamara pentru I. Grădișteanu, Bălănescu pentru d-l Densușianu etc. Banchetul s'a terminat la meșul nopții.

DIVERSE.

Din viața Papei Leo XIII. Pe când actualul Papă Leo XIII era încă nunciu papal în Bruxella, fiind el invitat la o serată la marchisul Bellecombe, acesta încercă să-l aducă în perplesitate. Ii arătă adevă un vas pe care era depusă o cântăreță ușuratică dela orfeul din Bruxella. Nunciul privi cu atențiune icona și apoi o iotînse marchisului cu cuvintele: „O femeia foarte frumoșă, d-le marchis, de sigar soșă d-tale?“ Marchisul roși și se depărta cu buzele umflate.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Gregoriu Maior.

